

TOBIAS HÜLSWITT - ROMAN BRINZANIK
Sonsuza Kadar Yaşayacak mıyız?

TOBIAS HÜLSWITT 1973 Hannover doğumlu, serbest yazar. Pek çok roman ve bir çocuk kitabı yayımladı. Hülswitt çalışmalarını doçent olarak Berlin Sanatlar Üniversitesi'nde, Münih Sanatlar Akademisi'nde ve misafir profesör olarak Leipzig Alman Edebiyat Enstitüsü'nde sürdürüyor. Korsakow Doğrusal Olmayan Anlatım Kültürü Enstitüsü'nü kuran Hülswitt, bu enstitünün çalışmalarını yürütüyor: www.institut.korsakow.com

ROMAN BRINZANIK 1969'da Çekoslovakya'da doğdu, Frankfurt am Main ve Berlin'de fizik ve felsefe okudu. Kompleks sistemler ve nanofizik alanındaki doktora çalışmasından sonra kompütersiyonal biyolojiye geçti ve İsrail'deki Weizmann Bilimler Enstitüsü'nde çalıştı. Bugün Berlin'deki Max-Planck Enstitüsü'nde moleküler genetik alanında bilim insanı olarak çalışmakta ve sistem biyolojisi alanında, kanser ve şişmanlığın moleküler sebepleri üzerine araştırma yapmaktadır. Korsakow Doğrusal Olmayan Anlatım Kültürü Enstitüsü'nün üyesidir.

Werden wir ewig leben?

Gespräche über die Zukunft von Mensch und Technologie

© 2010 Suhrkamp Verlag, Berlin

İletişim Yayınları 1724 • Bugünün Kitapları 134

ISBN-13: 978-975-05-1017-5

© 2012 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2012, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI Ekrem Buğra Büte

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Burcu Tunakan

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

TOBIAS HÜLSWITT
ROMAN BRINZANIK

Sonsuza Kadar Yaşayacak mıyız?

İnsanın ve Teknolojinin
Geleceği Üzerine Konuşmalar

*Werden wir ewig leben?
Gespräche über die Zukunft von Mensch und Technologie*

ÇEVİREN Ümit Kaya

“Ölüm, anlatıcının anlatabileceği her Őeyin yaptırımıdır.
Anlatıcı, otoritesini ölümden alır. Başka sözcüklerle:
Doğanın hikâyesidir, anlatıcının hikâyelerinin dayandığı.”

WALTER BENJAMIN

İçindekiler

TEŞEKKÜR	7
TOBIAS HÜLSWITT'İN ÖNSÖZÜ	9
ROMAN BRINZANIK'İN ÖNSÖZÜ	13
Ray Kurzweil: "Sonsuza Kadar mı Yaşayacağız, Bay Kurzweil?"	17
Peter Gruss: Biyo, Nano, İfo, Nöro - Bir Panoptikum	35
Hans R. Schöler: Dorian Gray'in Yaşlanmış Portresi	57
David Gems: Mao Hâlâ Yaşasaydı - Yaşlanmanın Hayrı ve Saçmalığı	79
Jean-Marie Lehn: Evrendeki En Önemli Süreç	97
Luc Steel: Zekânın Anahtarı	115
Ad Aertsen: "İkisi Birbirine Uyum Göstermeye Çalışırsa" - İnsan-Makine-Arayüzler, Siborglar ve Beyinin Kopyalanmasına Dair	133

Wolf Singer: Madde ve Ruh Arasındaki Bağlantıyı Arayış	153
Bert Gordijn: şu İyi Yaşam	181
James W. Vaupel: "Ölü Olmak Yerine Hayattalar"	205
Aaron Ben-Ze'ev: Uzun Yaşam Çağında Aşk	219
Friedhelm Mennekes SJ: Sanki Tanrı Varmış Gibi Düşünmek - Sanat, Din ve Teknik İlerleme	235
Daan Roosegaarde: "Geleceği İstiyorum, şimdi!"	253
Hans-Ulrich Treichel: İnsan Doğası İtibarı ile Yapaydır	271
KONUşMA YAPILAN KİşİLER HAKKINDA	293

TEŞEKKÜR

Birçok kiŐinin enerjik desteği bu kitabı m¼mk¼n kıldı. Her Őeyden önce konuşmaları yaptığımız kiŐilere teŐekk¼r ederiz, tıkabasa dolu randevu defterlerine rağmen bizimle konuŐmak i¼in zaman ayırdılar. Onların iÇ arkadaŐlarına da teŐekk¼r ederiz; burada özellikle Jeanine M¼ller-Keuker ve Mechthild Schmit'in adlarını analım. Dikkatimizi yaşamın radikal bir Şekilde uzatılması konusuna ¼eken ve ilk teması kurmamıza yardımcı olan Richard Kroehling'e teŐekk¼r ederiz. Karin Graf'a desteği ve cesaretlendirmesi i¼in, Jana Thiele'ye ise pratik yardımları i¼in teŐekk¼r ederiz. Bu kitabın harika odalarında bu kitabın Őekillendięi ve bursları sayesinde Boston'a gidebildiğimiz Villa Aurora Derneği'ne Ő¼kranlarımızı sunarız. Bize orada Sebastian Hiller asistanlık yaptı. Anna Phillips-Krug yazıŐmalarda yardım etti. Jochen Leidner, Sandro Gaycken, Ewa Szczurek, Jan Fuhse, Volekr M¼ller ve Hauke Brettel değerli bilgiler verdiler. Christine Rennert, Andreas Schwatke, Oliver Schwirkmann, Stephanie Engel ve Birgit Erdmann'a konuşmaların transkripsiyonundaki destekleri i¼in ve Elsa Pavel ve Christine Adam'a ön

çeviriler için teşekkür ederiz. Yine yardım ve teşvikleri için Florian Thalhofer, Sophie Zeitz Ventura, Nicole Gebauer, Raniah Salloum, Gunther Kreis, Julia Jürgens ve Zoe Bell'e teşekkürlerimizi sunarız. Bu kitaptaki temalar üstüne bizimle tartışmalar yürüttükleri için isimsiz pek çok arkadaşımıza yürekten teşekkür ederiz. Konuşmaları yapmak için gerçekleştirdiğimiz yolculuklarda Alon Caspi, Maximilian Horster ve Mona Natterer'e cömert evsahiplikleri için teşekkürlerimizi sunarız. Nihayet Martin Vingron'a, Max-Planck Topluluğu'na ve Hans-Joachim Simm ve Suhrkamp Yayınevinden Heinrich Geiselberger'e bize duydukları güven ve güzel işbirliğimiz için şükranlarımızı sunarız.

TOBIAS HÜLSWITT'İN ÖNSÖZÜ

Ray Kurzweil'in kitaplarını ilk kez 2006'da New Yorklu bir film yapımcısı arkadaşım ondan söz ettiğinde duydum. O zaman çok yoğun bir biçimde anlatım ile ölümlülük ilişkisi, benimsediğimiz ve aktardığımız anlatının yapısının zamanın geçişini hissettiğimiz ve kendi ölümlülüğümüzü algılamamız üzerindeki etkileri ile çok yoğun uğraştığım için, Kurzweil'in teorilerinin sadece insanlığın ve teknolojinin tarihi bakımından değil, aksine aynı zamanda anlatım teorisi açısından da ilginç olduğunu hemen fark ettim. Çünkü, benim gibi, yazan insanı, oradan oraya sürükleyen şeydir o: İnsanın tarihi, onun verili ve yarattığı çevre ile alışverişi, yani daha geniş anlamıyla *Conditio humana* ve insanın bunu nasıl anlattığı sorusu. Bu açıdan bu kitap benim için sadece kompozisyonuyla edebi bir girişim değil. 2008'in başında Boston'a gittim, Ray Kurzweil'le bir mülakat yaptım ve farklı alanlardan ama hepsi yaşamın radikal bir şekilde uzaması tema-kompleksi ile ilişkili olan uzmanlarla görüşmeyi planladım. Roman Brinzanik de buna dahil olarak, bir fizikçi ve kompütüsyonal biyolog olarak, bu projenin hayata geçiril-

mesi ve araştırmalar için vazgeçilmez olan gerekli doğa-bilimsel temeli ve uzmanlığını kattı.

Söyleşilerin pek çok yerinde Avukat Diaboli rolünü oynuyoruz, söyleşi yaptığımız kişiye görüşlerini ana hatlarıyla net biçimde ifade etme olanağını vermek için. Burada bir araya getirilmiş bilimsel öngörülerini etik açıdan nasıl değerlendirdiğimiz konusundaki görüşlerimizi açıklamaktan imtina ediyoruz. Çünkü birincisi, görüşlerimiz konuşmalar ilerledikçe oldukça değiştiler. Kendi payıma başlangıçta, biyolojik doğamıza olası bir temelli veda öngörüsünden dolayı ürkmüş ve şaşkındım. İlk, Jean-Marie Lehn ile konuşmada, bu vedanın bir tür anne-baba evinden taşınmak olabileceği aklıma geldi – bunun beraberinde getirdiği rahat bir nefes alış ve insanın önünde açılan dünyaya bakışla birlikte. Ayrıca bıraktık merak bizi yönlendirsin – ben edebi açıdan, Roman Brinzanik ise bilimsel açıdan: Kurzweil'in teorilerinin ne kadarı bilim-kurgudur ne kadarı ciddidir bilmek istiyorduk. Burada aceleci hükümler bize engeldi. Projenin bitmesinden sonra dahi kesin bir pozisyon almak zordu, ayrıca belki asla yararlı da olmayacaktı, çünkü bu kitap bir nihai cevap vermemeliydi, aksine pek çok kaçınılmaz soruyu ortaya atmalıydı. Ayrıca ben yazar olarak, iç yansıtımlar yoluyla canlanacak ve bu biçimde bütün –neredeysse “insani” diye ekleyesim geliyor– disiplinlerin yeni iç içe geçmişliğinin sembolü olacak bir metin yapısı oluşturmakla ilgiliydim.

Konuşmalar ilerledikçe benim gelmekte olan karşısındaki tutumum belirli bir sükunete vardı. Ama konu bütünlüğünü düşündüğümde, ki bu kitaptan bir sonraki adım bununla ilgili olmak zorundaydı, yani büyümekte olan imkâna dair –*climate engineering*, *geo-engineering** ve sentetik biyoloji yoluyla, yeryüzünün doğasına müdahale etme ve onu yeniden biçimlendirme imkânı– öngörülerini düşündüğümde,

(*) İklim mühendisliği, coğrafya mühendisliği – e.n.

başlangıçtaki korku beni tekrar sardı, ama bu kez daha şiddetli. Bu gezegenin sakini olarak bizim en büyük görevimizin, Rahip Mennekes'in bizimle konuşmasında isabetli biçimde formüle ettiği ve diğer konuşmaların pek çoğunda arka planda salınan şu soruda saklı olduğu, artık aklımdan çıkmıyor: "Daha karmaşık bir dünyada, daha karmaşık bir birey olarak, daha karmaşık bir ahlaka nasıl ulaşabilirim?" Duygusal bir heyecanla söyleyecek olursam, bu sorunun cevabını, insanın kaderi verecek.

Bu kitabın sorunu var: Burada sadece erkekler konuşuyor; modern sağlık teknolojilerinin hayırlı etkilerinin adil olmayan global dağılımı temasına çok az yerde kısaca değinildi; teknolojik ilerlemeyle bağlantı içindeki ekonominin rolünü –ekonomik nedenlerden ötürü– çok büyük oranda dışarda bıraktık. Bu üç nokta devam projeleriyle düzeltilmeye ve tamamlanmaya değerdir.

Bir kadın arkadaşım şunu dedi: "Geleceğe dair bilimsel tahminlerde en ilginç bulduğum şey, onların bugüne tuttuğu ışıktır." İşte bu konuşmalar, öyle umut ediyorum, bugüne bir ışık tutuyor; gelecek ne getirirse getirsin, hep yeterince şaşırtıcı olan bugüne!